

Tov. Skulj Andrej je prečital resolucijo, naslovljeno izvršnemu odboru JUU v Beogradu, tičejo se izplačila stanarin in možnost upokojitve učiteljic mater, ki so dopolnile 20 let službe z nad 3 otroki. Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Poročilo o Mladinski matici z ozirom na sklepe predsedniškega zbora v Celju je podal tov. Skulj Andrej, o delu odbora za sestavo poizkusne številke šolskega lista pa tov. Jože Zupancič.

O pripravah za anketo narodno obrambnih društev je poročal tov. Hočevar Ciril iz Maribora. Zanimivo tozadevno poročilo je podal tudi tov. Vauda Mirko.

Stanje sekcije blagajne je obrazložil tov. Rado Grum ter apeliral na društva, da poravnajo dolgove in redno plačujejo tekoče prispevke.

O učiteljskem pevskem zboru je poročal pred. Dimnik in je bil z dostavkom, da morejo biti redni člani zbora samo člani JUU, soglasno sprejet pravilnik.

Sledila je debata o tajniškem poročilu in poročilih ostalih referentov. Tov. Lapajne Josip konstatira, da od strani občin, posebno novih predsednikov, ni bil iznešen nikak predlog proti dajatvam za šolstvo in učiteljstvo in so bila na zadnji seji županske zveze izrečena učiteljstvu le priznanja.

Posamezni predsedniki sreskih učit. društev so poročali o razmerah v svojih okrajih in vzrokih, ki ovirajo uspeh šolskega in javnega delovanja. Sprejeti so bili sklepi za ureditev razmer.

Pri naslednji točki dnevnega reda je bilo soglasno sklenjeno, da se odobrava komunikacija predsednikov sekcij z dne 15. decembra 1933.

in naj se skliče izredna skupščina JUU 4. marca 1934. v Beogradu. Za pogajanja pri ureditvi razmer v JUU izstavi zbor predsedniku banovinske sekcije za dunavsko banovino tov. Dorđ Mirkovu polnomočno pooblastilo.

Soglasno je bil sprejet predlog, da naj se udeležijo kot zastopniki s. u. društva izredne skupščine v Beogradu oni delegati, ki so zastopali društvo na glavni skupščini v Ljubljani. Če je odšel delegat iz sreza, naj ga zastopa njegov namestnik.

Sledilo je poročilo o javnem udejstvovanju učiteljstva.

Za izpolnitev statistike bo razposlala sekcija vsem s. u. društvom posebne formulacije.

Z ozirom na preobčutno obremenitev sekcije blagajne ne moremo dostavljati brezposelnim učiteljskim abiturientom stanovskih listov. Vsem, ki se zanje zanimajo, so na razpolago pri tovariših v posameznih krajih. Vodstvo sekcije je pobraščeno, da po svojem preudarku podpira samoizobraževalne akcije brezposelnih učiteljskih abiturientov iz fonda za učiteljski naraščaj. Korporacije učiteljskega naraščaja, ki so izven stanovskega okrilja, se iz organizacijskih sredstev ne bodo podpirale. Predlog novomeškega učit. društva glede novih dajatev za brezposelne učiteljske abituriente bo dostavljen sreskim društvom v izjavo.

Sodelovanje sekcije pri skupni akciji nacionalnih društev je bilo soglasno odobreno.

Sekcijo se pobrašča, da pristopi kot član k Jugoslovanski Českoslovaški Ligi, Jugoslovansko-Bulgarski Ligi in k Društvu prijateljev poljskega naroda.

Po končanem dnevnem redu je bilo zborovanje zaključeno ob 14. uri.

JUU SEKCIJA ZA DRAVSKO BANOVINO.

V Ljubljani, 14. jan. 1934.

Skupna seja upravnega in nadzornega odbora, predsedniškega zbora in članov glavnega odbora JUU — sekcije za dravsko banovino, ki se je vršila v Ljubljani, dne 14. januarja 1934., je razpravljala o ureditvi spora v JUU in je soglasno sprejela sledeče sklepe:

1. V celoti se osvajajo zaključki konference predsednikov banovinskih sekcij JUU z dne 14. in 15. decembra 1933. v Beogradu.

Lojze Zupanc:

Več luči!

Se v preteklem času so razni »izboljševalni sistemi« na polju ljudskošolske reforme tlačili mladino s svojimi stereotipnimi predpisi. Ko pa je v času svetovne vojne in v letih po njej človeštvo spoznalo vse dvomljive dobrine raznih izumov, so se čez noč ustvarile ločine, čez noč so se rodile gospodarske in socialne diference, kakršnih dotlej nismo poznali.

To široko vzvalovano socialno gibanje in gospodarska preorientacija sta krepko odjeknili tudi na stene naših učilnic in oznanjali uro, ko bo treba obračunati z vsemi dotedajnimi sistemi, ki so dušili dinamično silo dorasčajoči mladini, in stopiti na pot iskanja in uspešnega razvoja; katedersko neupoštevanje mladinske psihologije se je moralo umakniti kritičnemu razmišljanju vseh problemov, ki so obetali samostojno ustvarjanje in duševno svobodo.

To novo vzgojno prizadevanje so spočetka razni šolniki različno definirali. Nivo novoustvarjajoče šole se je pričel dvigati prvenstveno v krajih, ki so že po svoji strukturi in kulturni zrelosti izkazovali potrebo za preorientacijo. Znano dejstvo pa je, da so se mnogi vzgojitelji že preje zavedali, da prav za prav ni pravilno učenca presojati samo z vidika mehansko-pozitivnega znanja, vendar so mnogi z idejami vred klonili pred tesnimi predpisi, ki so odobrvali šablonsko plat poučevanja.

Iz mest so nove ideje kaj kmalu poletele na podeželje. »Popotnik« je pričel vzgajati novo generacijo vzgojiteljev, razni tečajji so dokazali pravico obstoja, mlade sile, prešinjene z novim duhom so se razkropile po naših selih uresničevati zvišeno pojmovanje nove šole, in pričelo se je buditi zanimanje za moderno podeželsko šolo.

Urednik »Popotnika« je ob priliki znanega avgustovega intervjuja z A. Žerjavom, dejal: »Pri reševanju problema podeželske šole pa se nam bo treba ozirati na dve glavni delovni področji, ki se morata neprestano medsebojno izpolnjevati in pospeševati, namreč na skrb za izboljšanje njenih zunanjih delovnih pogojev in notranjo preosnovno njenega izobrazbenega dela.«

Notranja preosnova je poglavje zase, ki se je dokaj dobro rešilo s komaj izišlimi učnimi načrti, za katere bo poslednja sodba končno le prihranjena vsakemu posameznemu učitelju.

Oglejmo si pobliže drugo plat predloga, ki ga je podal tov. urednik Senkovič M.!

Zunanji delovni pogoji morajo postati drugačni kot so. Današnja preobloženost učitelja z različnimi izvenšolskimi obveznostmi ni v skladu z njegovim internim šolskim udejstvovanjem. Kot vodnik in vzgojitelj 50, 80, da celo 200 tih otrok, potrebuje potrebno pripravo za uspešen pouk. Tudi ostali administrativni posli zahtevajo dnevno urico ali dve vestnega dela. Toda s tem se ni rečeno, naj bi se učitelj odtegoval vsakemu izvenšolskemu udejstvovanju. Nasprotno! Zeleti je le, da bi

2. Izredna skupščina JUU naj se vrši 4. marca 1934. v Beogradu s sledečim dnevnim redom:

- izprememba pravil;
- sprejetje poslovnika za skupščine;
- priobčitev ostavke izvršnega odbora in nadzornega odbora JUU;
- izvolitev novega izvršnega in nadzornega odbora.

Predsednik:
Dimnik Ivan.

Tajnik:
Kumelj Metod.

Potek razprav za izredno skupščino in sporazum v JUU

JUGOSLOVENSKO
UČITELJSKO UDRUŽENJE BEOGRAD.

Beograd, 11. januara 1934 god.

Na osnovu pismenog zahteva šest sekcij-skih uprava, a u smislu propisa čl. 32 pravila, izvršni odbor J. u. udruženja po ranije dobljenom ovlašćenju od glavnog odbora, na sednici svojoj od 11 januara 1934 godine, doneo je odluku, da se sazove vanredna skupščina udruženja za 4 mart 1934 g. u Beogradu sa ovim dnevnim redom:

1) Otvaranje skupštine, izbor sekretara i overača zapisnika, i odbora;

2) Glasanje o poverenju izvršnom i nadzornom odboru;

3) Izbor novog izvršnog i nadzornog odbora;

4) Donošenje izmena i dopuna u Pravilima;

5) Donošenje izmena i dopuna u Poslovniku.

Početak rada u 9 časova.

Naknadno će se objaviti dvorana, gde će se skupščina održati.

Traženo je odsustvo za delegate, kao i povlastica za vožnju.

Punomoćija će se predati sekretaru izvršnog odbora, od koga će se dobiti ulaznice za dvorana.

O svemu ostalom daće se na vreme potrebna obaveštenja preko Narodne prosvete.

Molimo upravu sekcije, da ovo dostavi upravama sreskih društava.

Predsednik

Sekretar: Jugoslov. učit. udruženja:
Radojević. Damjan Rašić.

KOMUNIKE

Upravnog i Nadzornog odbora Jugoslov. učit. udruženja sekcije za Dunavsku banovinu sa zajedničke sednice održane dana 26/XII o. g. u Novom Sadu.

Upravni i Nadzorni odbor J.U.U. sekcije za Dunavsku banovinu održao je dana 26/XII 1933 god. u Novom Sadu sednicu, na kojoj je predsednik g. Dorđ Mirkov izložio stanje u udruženju. Izveštaj je primljen jednoglasno i odobren stav predsednika.

Sporazum primljen na zajedničkom sastanku predstavnika svih 10 sekcija 14 i 15 decembra u Beogradu primljen je nepromenjen i jednoglasno, s tim da se u smislu sporazuma traži saziv vanredne skupštine 4. mar. 1934 god. u Beogradu sa već utvrđenim dnevnim redom od predstavnika svih sekcija.

Upravni i nadzorni odbor pregledali su sve račune i blagajnu sekcijisku i našli je u potpunom redu i odobrili sve finansijsko poslovanje. Imovina društvena danas iznosi Din 400.000.—

Rešeno je da se raspiše stečaj za idejne skice za gradnju doma i u te svrhe odobreno je Din 7000.—. Ustanovljen je i raspored prostorija u domu.

Uzet je sa odobrenjem na znanje referat predsednika o tekućim poslovima u udruženju.

Zatim je rešeno da se učine potrebne pretstavke u pogledu naplate poreza na učiteljske prinadležnosti, u pogledu regulisanja drva i drvarine, izdržavanju škola i budžetiranju, pa je sednica zaključena.

Predsednik:
Mirkov.

Sedemdesetletniku tov. Antonu Kosiju

Skoro ne morem verjeti, da se je 16. t. m. obnovil že sedemdeseti Tvoj rojstni dan. Saj menda vendar ni še tako dolgo, ko me je življenjska pot po Tvoji in žal prehitro umrlega učitelja idealista Rudolfa Vrabla zaslugi privedla v ponosno in narodno zavedno Središče ob Dravi, kjer sem še-le drugo leto okušal takrat učiteljstvu še bolj skromno nego danes odmerjeno skorjico kruha.

In vendar je res. Saj je od takrat zatonilo v večnost že nad trideset let. Ti si bil takrat v najlepši moški dobi, poln ustvarjajoče sile in si imel že za seboj blizu dvajset let plodnosnega dela v šoli in izven šole. Tvoje literarno delovanje je bilo že znano in priznано širom domovine. »Zabavna knjižnica« je že takrat zabavala v več desetletjih izvodih našo slovensko mladino in jo bodrila za vse lepo in dobro. Pa ne samo zabavala, ampak tudi poučevala je mlade in stare. »Narodne legende« v treh zvezkih so bile priljubljeno čtivo zlasti mladini in preprostemu ljudstvu. »Saljivi Jaka« je že naš vedril in kratkočasil z nepokvarjenimi šalami. »Zlate jagode« smo zobali z užitek mladi in stari. Za izpremembo pa smo včasih zopet posegli po kateri izmed Tvojih »Sto legend«. Po naših šolah smo že prepevali Tvojih »štirideset napevov za šolske pesmi«. — Vinogradniki so se že branili »Peronospora ali strupene rose« po Tvojih navodilih in »čuvali vinsko trto«. Tvoj »Umni kletar« je že takrat našel po Družbi sv. Mohorja pot v skoro sleherni slovensko hišo in klet in tako izdatno pripomogel do zboljšanja našega takrat še dokaj primitivnega kletarstva.

Torej cela vrsta del, ki so bila zlasti v tisti dobi — pred štiridesetimi leti, ko ni

bilo pri nas še literarne nadprodukcije ter smo bili v tem oziru še dokaj siromašni in uborni — prav potrebna in koristna. Saj so zanesla lepo oblikovano tiskano besedo med najrše plasti ljudstva, ga zabavala in učila in mu v izdatni meri pripomogla k moralnemu in gnotnemu podvigu.

Da nisi pozabil v teh toliko produktivnih letih na stanovsko strokovna vprašanja, je pri Tebi, ki si bil z dušo in telesom učitelj, samoobsebi umevno. O tem pričajo Tvoje razprave v takratnih letnikih »Popotnika«.

Kot sin naših, od Boga blagoslovljenih Slovenskih gor, si seveda bil še poseben ljubitelj lepe pesmi. Zato si zlasti v drugi polovici svojega vsestranskega javnega delovanja ustvarjal in ustvaril »šopke« in »venčke« pesmi za šolsko mladino večinoma po narodnih napevih. Pri šolarskih mašah si videl veliko vrzel, ko smo gonili stare, po melodiji in tudi besedilu največkrat tuje in že obrabljene cerkvene pesmi. Zlagal si nove, lažje in bolj melodijozne, ki so se mladini in ljudstvu prikupile in mu segle bolj v dušo. Za šolske prireditve si oskrbel kratke preproste nastope in spevoigre, da ni bilo treba segati po tujih delih in se z njimi mučiti ne učiteljstvu in ne mladini.

Tako je potekalo Tvoje dolgo življenje vedno v neprestanem delu in ustvarjanju moralnih in gnotnih dobrin za ljudstvo in mladino. Bil si res učitelj ne samo lastni šolski mladini med štirimi stenami, ne samo na vrtu, ko si jo praktično učil umne sadjereje, ampak tudi mladini in odraslim širom naše domovine. S svojim vzgledom in besedo pa si bil učitelj tudi nam mlajšim učiteljem. Marsikaterega je tvp vzgled vzpodbudil, da je prijel za pero, da se je lotil tega ali onega obče koristnega posla, katerega bi se najbrže ne bil nikoli. Zato je imelo prav vzgledno ormoško učiteljsko društvo, ko Te je ob Tvoji upokojitvi po štiridesetem letu službovanja v Središču izvolilo l. 1925. za svojega

častnega člana »kot vnetega pospeševalca društvenih koristi«.

Pri Tebi me ni prav nič začudilo, da se še sedaj ne moreš popolnoma ločiti od šole in njene mladine ter prostovoljno poučujes priljubljeno Ti petje. Tako ostajaš kljub svojim sedmim križem sam mlad med mladimi in še vedno lahko vodiš kot načelnik podružnico »Sadjarskega in vrtnarskega društva« ter opravljaš tajniške posle središke »Hranilnice in posojilnice«. Da Te Tvoja ustvarjajoča sila še ni zapustila, so nam v dokaz publikacije, ki so zagledale beli dan še po Tvoji upokojitvi skoro vsako leto vsaj ena, če ne več.

In Tvoj udobni, za marsikoga izmed nas tedaj naravnost razkošni dom, je delal čast ne samo Tebi in Tvojim, ampak celemu stanu. Koliko učiteljstva je v njem uživalo gostoljublje, koliko veljavok različnih stanov ga je posetilo. Ti in Tvoj ponosni dom pa sta kazala vsem, da učitelj že takrat ni bil zadnji v praksi stanov, četudi so ga mnogi smatrali kot takega.

Pa Tvoje s toliko ljubeznijo in strokovnim znanjem negovane gorice! Še sedaj mi je toplo pri srcu, ko se spominjam tistih lepih uric, ko smo se zbirali v Brebrovniku in na Kogu ter uživali rajsko lepoto Ormoških gor in žlahten sok Tvojega dela in truda.

Tovariš Kosi! Z upravičenim ponosom in z zadovoljstvom v srcu se ob svoji sedemdesetletnici lahko oziraš na razmeroma dolgo in z mnogimi uspehi venčano življenjsko pot. Zato pa: Še mnogo zdravih in zadovoljnih let! —ski.

Smučarski tečaj

Moj fantič je v Gorjuše vandrov...
(»Ponarodela.«)

Kdo je še danes, ki bi mu glas belih zvonov iz snežnih poljan ne segel v dušo in srce

v času, ko v debelem snegu ves izmučen in utrujen zažvižga gams, ko se v temnih gozdovih Pokljuke oglasi pesem drvarja, ki driča les v dolino, ko se nad meglinam morjem koplje iz oblakov praviljni Triglav, oblit z bleščočim zimskim soncem, nalik enemu samemu, nikdar pozabnemu, orjaškemu, v tisočletjih izbrusenemu, večnemu kristalu, do dna čistemu in pristnemu simbolu svoje zemlje in klenih, nikdar omahujočih, kakor skala trdih ljudi; kdo je še, da bi mu ob vseh teh čarobnih pravljicah ostalo srce zakrknjeno? Odzovi se klicu polnega, lepega, pristnega življenja, pomisli, da je človeku dana prilika uživati te lepote samo skozi dobo enega življenja in če bi ga v pričetkih zamudil, si ga zamudil za večno. Tvoja duša bo ostala mrka in pusta, gredi od streh in plazj po strminah pa bodo prežali na te vse življenje, kakor zle pošasti in še v sanjah ti ne bo prizanešeno.

Beli zvonovi so zapeli, oglasilo se je od Ratitovca, Blegaša in Črne prsti, odjeknilo je od Stola, Golice in Kepe ter se zgubilo v Pokljuko preko Galetovca, Mrzlega studenca, Ogorelka, Vražjega roba in Boca na zelenem triglavskem snegu.

Da bi ne šli za klicem teh belih zvonov! Smučke na rame, pa hajd v Gorjuše.

Zamrgolelo je pred kolodvorom v zimskem pobožnem jutru. Do vratu oprtanim so žarela lica v objemu trdih plohov. Dobro namazane vezanke in bele stogle, sukničji, rokavniki, palčniki in čepice so pričali, da se je vsak dobro pripravil in da gre svest si na snežne poljane. Se je zgodil čudež? Skoraj da. Učiteljji gredo na smuk.

Kdo bi nosil v prelepe Gorjuše, kjer žive ljudje kod redko kje in taki, da jih ni daleč na okrog, vse ono, česar bi ne mogel pogrešati za kratkih osem dni, poldrugo uro v strmi breg! Dvoje sani, v njih vprežen vol, v drugih konj, z vrhom obloženih, se je počasi pomikalo iz Bohinjske Bele po globači vkreber. Pred njimi je šla cela vojska smučarjev, ki